

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 10P/146/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4319204216
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jana Kosorínová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2020:4319204216.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice sudkyňou Mgr. Janou Kosorínovou vo veci starostlivosti o mal. K. M., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny R., z rodičov: B. A., nar. XX.XX.XXXX, tr. bytom R. F. XX, R. a nebohý Q. M., nar. XX.XX.XXXX, zom. XX.XX.XXXX a o mal. V. K., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny R., z rodičov: B. A., nar. XX.XX.XXXX, tr. bytom R., R. F. XX, otec neuvedený, o nariadenie ústavnej starostlivosti a návrhu J. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., K. XX, o zverenie mal. V. do náhradnej osobnej starostlivosti, za účasti Okresného prokurátora v Leviciach, takto

rozhodol:

I. U mal. K., nar. XX.XX.XXXX a mal. V., nar. XX.XX.XXXX s a n a r i a d' u j e ústavná starostlivosť, s miestom výkonu Centrum pre deti a rodiny Štúrovo, Námestie slobody č. 13.

II. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu mal. K. počnúc dňom 11.11.2019 a mal. V. počnúc dňom 07.02.2019 každému výživným v sume zodpovedajúcej 30% sumy životného minima na nezaopatrené, neploleté dieťa, ktoré výživné je povinná platiť vždy do 25-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred na účet Centra pre deti a rodiny Štúrovo, Námestie slobody č. 13.

III. Zaostalé výživné pre mal. K. za obdobie od 11.11.2019 do 02.07.2020 vo výške 219,70 eur a pre mal. V. za obdobie od 07.02.2019 do 02.07.2020 vo výške 136,90 eur, je matka p o v i n n á zaplatiť v mesačných splátkach po 5,- eur pre každé dieťa popri bežnom výživnom, pod stratou výhody splátok, počnúc výživným splatným v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Návrh na zverenie mal. V. do náhradnej osobnej starostlivosti sa z a m i e t a .

V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd bez návrhu (ex offa) na podnet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny R. uznesením zo dňa 11.11.2019 č. k. 10P/146/2019-16 začal konanie ohľadne mal. K. a uznesením zo dňa 07.02.2020 č. k. 10P/146/2019-69 ohľadne mal. V. o nariadenie ústavnej starostlivosti. Predmetnými rozhodnutiami bolo tiež nariadené odovzdanie mal. detí do centra pre deti a rodiny Štúrovo.

2. Matka súhlasila s nariadením ústavnej starostlivosti. Poukázala na to, že nemá zabezpečené žiadne bývanie, bez prihlásenia býva u kamaráta. Nie je zamestnaná ani žiadne sociálne dávky nepoberá. Deti teraz nenavštevuje v zariadení, nemá na to financie. Za celé obdobie ich navštívila asi päťkrát, naposledy minulý rok. Neinformuje sa ani telefonicky, nemá telefón. Síce spočiatku súhlasila, aby si mal. V. zobrala do starostlivosti J. T., keďže jej nebohý syn je biologický otec dieťaťa. Teraz však chce, aby obe deti boli v ústave, nechce aby boli rozdelené.

3. Kolízny opatrovník poukázal na to, že matka dlhodobu nedokáže zabezpečovať ani svoje základné potreby, nemá podmienky pre starostlivosť o mal. deti. Navrhol nariadiť ústavnú starostlivosť a zo strany matky určiť výživné. Poukázal na šetrenie v domácnosti J. T., kedy ju nabádali k návštevám mal. V., aby si vytvorili vzťah, avšak k tomu nedošlo. Mal. dieťa ju nepozná, nemá k nej žiaden vzťah, nevidí dôvod na to, aby jej dieťa bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

4. Okresný prokurátor s poukazom na vykonané dokazovanie navrhol u mal. detí nariadiť ústavnú starostlivosť, nakoľko sú splnené zákonné podmienky a je to v záujme mal. detí. Matka nie je schopná starostlivosť o mal. detí zabezpečovať. Nariadené výchovné opatrenie nesplnilo svoj účel. Zároveň zo strany matky navrhol výživné určiť v minimálnej výške. Návrh J. T. navrhol zamietnuť s poukazom na to, že dieťa ju nepozná, nemá s maloletým vytvorený žiaden vzťah.

5. Súd rozhodol v neprítomnosti J. T., ktorá bola riadne a včas predvolaná. Neúčast' neospravedlnila. Dňa 10.01.2020 súdu doručila podanie, ktoré podľa obsahu je návrhom o zverenie mal. V. do jej náhradnej osobnej starostlivosti. V návrhu, ako i ďalších písomných podaniach poukazovala na to, že jej nebohý syn V. (zomr. XX.XX.XXXX) bol biologický otec dieťaťa. Je to jej jediný vnuk. Stará sa o cudzie deti, ktoré má zverené do starostlivosti.

6. Dokazovaním zistil súd tento skutkový stav:

Uznesením zo dňa 09.04.2019 č. k. 10P/136/2018-69 bolo u mal. K. nariadené výchovné opatrenie - pobyt v centre pre deti a rodiny Štúrovo (ďalej len „CDR“) na obdobie 6 mesiacov za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov. Matke bola uložená povinnosť spolupracovať s CDR a Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny R., minimálne raz mesačne sa informovať ohľadne maloletého ako ho i v zariadení navštevovať. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 03.05.2019. Uznesením zo dňa 28.06.2019 č. k.

17P/58/2019-34 bolo také isté výchovné opatrenie nariadené u mal. V.. Právoplatnosť nadobudlo 12.08.2019.

7. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 14.01.2020 č. k. 10Pc/13/2019-30 bolo určené, že J. K.č nar. XX.XX.XXXX nie je otcom mal. V..

8. Zo správa CDR Štúrovo vyplýva, že obe deti sú zdravé, sú umiestnené v profesionálnej rodine. Nie sú v kontakte s matkou, ktorá deti naposledy osobne navštívila 14.06.2019. Posledný kontakt cez sociálnu sieť sa uskutočnil v decembri 2019, kedy sa matka zaujímala o deti. Vyjadrila sa tak, že si je vedomá toho, že deťom nevie zabezpečiť osobnú starostlivosť. Počas nariadeného výchovného opatrenia matka s CDR nespocovala. I napriek ich snahe o spoluprácu, poradenstvo a pomoc matke, z jej strany to vždy zostalo len v rovine sľubov. Pani J. T., ktorá sa označuje za starú matku mal. V., CDR Štúrovo žiadnym spôsobom nekontaktovala.

9. Matka detí nemá stabilné bývanie - je bezdomovec. V súčasnosti sa sporadicky zdržiava u známeho v obci Tekovský Hrádok. Je nezamestnaná, bez evidencie na úrade práce. Žiadne príspevky a dávky od štátu nepoberá. Je bezmajetná, nemá inú vyživovaciu povinnosť.

10. Na žiadosť súdu kolízny opatrovník vykonal šetrenie rodinných pomerov u J. T.. Bolo zistené, že bytové pomery sú vyhovujúce. Domácnosť obýva so šiestimi mal. deťmi - mal. deti T.: M., nar. XX.XX.XXXX, C., nar. XX.XX.XXXX, M., nar. XX.XX.XXXX, B., nar. XX.XX.XXXX, Q., nar. XX.XX.XXXX a mal. V. C., nar. XX.XX.XXXX, ktoré deti má zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny R. rieši mal. deti v súvislosti s ich neprispôsobivým správaním v meste a nedostatočným výchovným pôsobením p. T.. Sama navrhovateľka podala návrh na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti u mal. M., C. a M. z dôvodu, že sa o deti nevládze starať. Tiež má dôjsť v krátkej dobe k zmene jej bytových pomerov. Je povinná sa zo súčasného bývania sa vysťahovať. Pri šetrení uviedla, že mal. V. videla len raz na fotografii v mobile. CDR Štúrovo nekontaktovala, ani dieťa nebola navštíviť, hoci vedela od matky maloletého, kde je umiestnený.

11. Podľa § 45 ods. 1 zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa

môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

12. Podľa § 45 ods. 2 veta prvá Zákona o rodine pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

13. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

14. Podľa § 54 ods. 2 písm. c) Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave.

15. Podľa § 54 ods. 3 Zákona o rodine za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

16. Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

17. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

18. Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

19. Podľa § 55 ods. 3 Zákona o rodine súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

20. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

21. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

22. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.13)

23. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

24. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

25. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

26. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

27. Súd v prejednávanej veci mal preukázané, že matka dlhodobo nedokáže osobnú starostlivosť o mal. deti zabezpečiť. nemá stabilné bývanie, je bez príjmu, nedokáže deťom vytvoriť stabilné a bezpečné prostredie pre ich všestranný zdravý vývin a zabezpečiť ich základné životné podmienky. Sama matka túto skutočnosť potvrdila a súhlasila s nariadením ústavnej starostlivosti. Súd poukazuje na to, že ani v šesťmesačnej lehote, po ktorú bolo účinné výchovné opatrenie, matka svoje pomery nestabilizovala, s CDR Štúrovo nespocovala, mal. deti pravidelne nenavštevovala. Jednoznačne výchovné opatrenia nariadené u mal. detí nespĺnili svoj účel. Za danej situácie súd inú možnosť ako nariadiť ústavnú starostlivosť nemal, keďže súdu nie je známa osoba, ktorá by bola ochotná a spôsobilá deti prevziať do náhradnej osobnej, resp. pestúnskej starostlivosti. Ako miesto výkonu ústavnej starostlivosti súd určil pre obe deti Centrum pre deti a rodiny Štúrovo, v ktorom sa nachádzajú už od nariadenia výchovného opatrenia, prihliadnuc na potrebu udržiavania a utužovania ich súrodeneckých väzieb.

28. Návrh J. T. na zverenie mal. V. do jej náhradnej osobnej starostlivosti súd zamietol. Nebol preukázaný jej príbuzenský vzťah s maloletým, avšak súd prihliadol najmä na skutočnosť, že mal. V. má vyše roka - nikdy J. T. nevidel, nemajú k sebe vytvorené žiadne citové väzby. Nijakým spôsobom sa o maloletého v CDR Štúrovo nezaujímala. V konečnom dôsledku J. T. nie je vhodnou osobou pre výkon

náhradnej osobnej starostlivosti, nakoľko nezabezpečuje na požadovanej úrovni ani starostlivosť o mal. deti, ktoré sú jej už zverené o čom svedčí skutočnosť, že mal. Q. bolo uložené výchovné opatrenie - dohľad (rozhodnutie Okresného súdu Levice zo dňa 26.05.2020 č. k. 10P/139/2019) a ohľadne mal. M., C. a M. sama požiadala o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti, nakoľko deti nedokáže výchovne zvládnuť (konanie sp. zn. 6P/94/2020).

29. Zo strany matky určil súd výživné vo výške 30% sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa v súlade s § 62 ods. 3 Zákona o rodine. Jedná sa o tzv „minimálne výživné“, ktoré súd musí určiť vždy a to bez ohľadu na možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodiča. Nakoľko matka je nemajetná, bezdomovkyňa, bez príjmu, nie je schopná výživné uhrádzať vo vyššom rozsahu.

30. Výživné súd určil odo dňa vykonateľnosti rozhodnutí o nariadení neodkladného opatrenia v prejednávanej veci, t.j. u mal. K. od 11.11.2019 a u mal. V. od 07.02.2020. Matke na výživnom vznikla zaostalosť od 11.11.2019 odo dňa rozhodnutia súdu pre mal. K. vo výške 219,70 eur (november 28,78 eur : 30 dní = 0,96 eur x 19 dní + 7 mesiacov x 28,78 eur) a pre mal. V. za obdobie od 07.02.2020 do dňa rozhodnutia súdu vo výške 136,90 eur (február 28,78 eur : 29 dní = 0,99 eur x 22 dní + 4 mesiace x 28,78 eur). Zaostané výživné je matka povinná zaplatiť v mesačných splátkach po 5,- eur popri bežnom výživnom s tým, že ak čo i len jednu splátku nezaplatí načas, celý zvyšok nesplateného dlhu sa stane splatným naraz.

31. O náhrade trov konania rozhodol súdu v súlade s § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa civilného mimosporového poriadku (iná ako peňažná povinnosť týkajúca sa maloletého, resp. podľa osobitného zákona (exekučný poriadok).

Rozsudok v časti výživného je vykonateľný doručením (§ 44 CMP).